

ULUSLARARASI TOPLUMUN KİTLESEL GÖÇLERE TEPKİSİ VE ULUSLARARASI GÖÇ YÖNETİMİ: SURIYE KRİZİ ÖRNEĞİ*

Sibel ÇETİNER

sibelscetiner@hotmail.com

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat
ABD

Orcid ID: 0000-0002-3616-9946

Makale Geliş Tarihi: 18.09.2020 **Makale Kabul Tarihi:** 22.10.2020

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atıf: Çetiner, S. (2020). Uluslararası toplumun kitlesel göçlere tepkisi ve uluslararası göç yönetimi: Suriye krizi örneği. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17(46), 653-672.

Öz

Uluslararası göçler, tüm toplumları ve toplumların birbirleriyle olan ilişkilerini derinden etkilemektedir. Suriye krizi, hem Arap Baharı sürecinin devamı niteliğinde olması hem de Ortadoğu'nun dünya sisteminin en hassas bölgelerinden biri olması sebebiyle kısa sürede tüm dünyanın gündem konusu haline gelmiştir. Ancak, Suriye krizinin çözümü ve Suriye'de yaşanan iç savaşın sona erdirilmesi noktasında uluslararası toplumun tepkisi göz önüne alındığında gerekli adımların atılmadığı görülmektedir. Ayrıca Suriye krizi konusunda uluslararası toplum üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemiş, inisiyatif almaktan kaçınmıştır. Bu anlamda Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere tüm toplumlar, daha çok ulusal sınırlarını koruma endişesi ve güvenlik kaygısıyla hareket etmişlerdir. Buna karşın Türkiye, Suriye'deki iç savaştan can güvenliği nedeniyle kaçmak zorunda kalan Suriyelilere açık kapı politikası uygulamıştır. Suriye'deki insani durum karşısında uluslararası toplumun dışlayıcı bir tutum içinde olması, yaşadıkları ülkeyi terk etmek zorunda kalan Suriyelilerin %64,5'ine Türkiye'nin ev sahipliği yapmasına yol açmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Göç, Göç Yönetimi, Suriye Krizi, Arap Baharı

* Bu çalışma "Suriye Krizi Özelinde Uluslararası Göç Sorunu, Yönetimi ve Uluslararası Göç Sorununun Ev Sahibi Ülkeye Sosyo-Ekonomik Etkileri:Türkiye Örneği" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir. Bu çalışmayı 100/2000 YÖK Doktora Bursu Programı kapsamında destekleyen Yükseköğretim Kuruluna teşekkür ederim.

THE INTERNATIONAL SOCIETY'S RESPONSE TO MASSIVE MIGRATION AND INTERNATIONAL MIGRATION MANAGEMENT: THE CASE OF SYRIAN CRISIS

Abstract

International migration affects all societies and their relations with each other profoundly. The Syrian crisis has become the subject of the agenda of the whole world in a short time because it is the both continuation of the Arab Spring and the Middle East is one of the most sensitive regions of the world system. However, considering the reaction of the international community at the point of solving the Syrian crisis and ending the civil war in Syria, it is seen that the necessary steps have not been taken. In addition, the international community has not fulfilled its responsibility regarding the Syrian crisis and and has refrained from taking initiative. In this sense, all societies, especially the European Union countries, have acted with the concern of protecting their national borders and security. However, Turkey has applied the open-door policy to the Syria Syrians who forced to flee due to the life safety. Turkey has made the host the 64.5% of Syrians which forced to leave their country due to the exclusionary attitude of the international community in the face of the humanitarian situation in Syria.

Keywords: *International Migration, Migration Management, Syrian Crisis, Arab Spring*

1. Giriş

2011 yılı sonrasında Suriye'de yaşanan krize neden olan aslında Arap Baharı diye tanımlanan süreçtir. Tunus'ta Muhammed Buazizi adlı üniversite mezunu işsiz bir seyyar satıcı olan gencin, devlet görevlileri tarafından tezgâhına el konulması sonucu, bu genç 17 Aralık 2010'da kendini yakarak hayatına son vermiştir. Bunun sonucunda yaşanan protesto gösterileri Arap Baharı'nın başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Gösteriler sonucu devlet başkanı Zeynel Abidin Bin Ali ülkeyi terk etmek zorunda kalmış, ülkede seçimler yapılmış, 5 yılda 7 kez hükümet değişikliği yaşanmıştır (Bulkan, 2018: 11).

Arap Baharı ile başlayan süreç, sömürge tarihine sahip olan birçok ülkeye sıçramış, Mısır, Libya, Suriye, Yemen ve diğer Arap ülkelerinde sokak gösterileri, bu ülkelerin bazılarında iç savaşlar ve ayaklanmalar ile sonuçlanmıştır. Diğer Arap ülkelerinde olduğu gibi, Suriye'deki ayaklanmalar da öncelikle siyasi reform isteği ile başlamıştır. Muhalefet yönetimden, anayasal değişiklikler yapılması, siyasi partilerin kurulmasına izin verilmesi, siyasi suçlardan dolayı hapse atılanların serbest bırakılması ve seçimlerin adil yapılması gibi taleplerde bulunmuştur. Bu ayaklanmalara çok sert tepkiler verilmiş, sonrasında reform sözü verilmiş, ancak verilen sözler tutulmamıştır. Bu nedenle, halkın yönetimin değişmesi, Beşar Esad yönetiminin istifa etmesi yönündeki talepleri güçlenmiştir (Altunışık, 2011: 101). Bunun üzerine, Esad iktidarda kalabilmek için 31 Mayıs 2011 tarihinden önce işlenen tüm suçlar için genel af yayınlayacağını ilan etmiş, ancak; 2 gün sonra Humus'a saldırmıştır (Yavuz ve Erdurmaz, 2012: 151-160).

Zeynel Abidin Bin Ali, Hüsnü Mübarek ve Muhammed Kaddafi gibi çok güçlü diktatörler dahi, Ortadoğu'da meydana gelen değişim rüzgârına karşı koyamamış, iktidarlarını kaybetmişlerdir. Esad rejimi ise, İran, Rusya ve Çin gibi müttefiklerinden destek alarak ayakta kalabilmiştir (Tepeciklioğlu ve Tepeciklioğlu, 2015: 172).

2. Uluslararası Toplumun Suriye Krizine Tepkisi

2.1. BM'nin Göç Yönetimi

1990'lı yılların başında, BM Güvenlik Konseyi tarafından 'İnsani Müdahale Doktrini' denilen bir doktrin geliştirilmiştir. Bu doktrin, BM Kurucu Antlaşması'nda yer almamakla birlikte, herhangi bir ülkede, soykırım, iç savaş, askeri darbe, açlık ya da zorunlu göç gibi nedenlerden insan hakları ihlali yaşıyorsa, Güvenlik Konseyinin sorunu çözmek için söz konusu ülkeye askeri müdahalede bulunabileceği hükmünü içermektedir. Bu doktrin, başlangıçta, dünyadaki çatışma ve insan hakları ihlallerinin azaltılacağı yönünde umut vaat etmiştir. Ancak; Suriye'de yaşanan iç savaş ve insanlık dramına karşın, BM, Suriye'de barış ve istikrarı sağlamak için Kofi Annan'ı temsilci olarak görevlendirmiştir. Kofi Annan, 'Annan Planı' olarak adlandırılan bir plan ortaya koymuştur. Ancak; bu plan tam olarak uygulanmamış ve Suriye'deki çatışmaları durdurmak için yeterli olmamıştır (Aral, 2013: 13).

Suriye'de yaşanan iç savaş sebebiyle, büyük çoğunluğu sivillerden oluşan binlerce insan hayatını kaybetmiş, on binlerce insan yaralanmış, yerinden edilmiş, başka ülkelere sığınmak zorunda kalmış ve zulme uğramıştır. Suriye'de yaşananlar, uluslararası barış ve güvenliği tehdit ettiği için BM 'de de gündeme getirilmiştir. 21 Nisan 2011 tarihinde, Filistin ve İsrail arasındaki müzakerelerin de ele alındığı Güvenlik Konseyi toplantısında, ABD, İngiltere, Almanya ve Fransa, protestoculara uygulanan şiddetin sonlandırılması gerektiği çağrısında bulunmuşlardır. Ancak, Çin ve Rusya, Suriye içişlerine müdahale edilmemesi gerektiği gerekçesiyle konunun Güvenlik Konseyi'nde görüşülmesine karşı çıkmıştır (Tepeciklioğlu ve Eyrice Tepeciklioğlu, 2015:175). Bu olaydan sonra iki kez daha Suriye'de yaşanan insan hakları ihlallerine ve zulme derhal son verilmesi için konu BM Güvenlik Konseyinde bazı ülkelerce gündeme getirilmiştir. Ancak; yine Rusya ve Çin'in Suriye'de yaşananların uluslararası barış ve güvenliği etkileyecek derecede gelişmeler olmadığı, Suriye'nin içişlerine karışmanın doğru olmadığı gibi gerekçelerle Suriye'ye müdahale kararı veto edilmiştir (Topal, 2014: 102). Suriye hükümetine yaptırım uygulanamaması, BM Güvenlik Konseyini oluşturan ülkelerin aralarında uzlaşamaması sebebiyle mümkün olmamıştır. Çünkü, BM Güvenlik Konseyine üye ülkeler, kaos ortamında dahi olsa birbirlerinin çıkarlarına dokunmak istememektedirler. Bu nedenle, Güvenlik Konseyi'nde Suriye'de yaşananlara müdahale kararı çıkmamış ve BM, yaşanan zulme seyirci kalmıştır (Ağır ve Aksu, 2017: 53). Suriye krizinde Birleşmiş Milletler 'İnsani Müdahale Doktrini'ne uygun hareket etmemiştir. Müdahale edilemeyişinin sebebi her ne olursa olsun Esad rejimi sivilleri hedef almış, çatışmalar binlerce kişinin ölümüne neden olmuştur. İç savaş milyonlarca insanın yerinden edilmesine, milyonlarca insanın da başka ülkelere

zorunlu bir biçimde göç etmesine neden olmuştur. İnsani müdahale için gerekli bütün şartlar Suriye’de oluşmuş olmasına rağmen BM yaşananlara müdahale etmemiştir.

2.2. İslam Dünyasında Göç ve Göç Yönetimi

İslamiyet’te, sosyal yardım ve toplumsal dayanışma gibi unsurlar son derece önemli olmakla birlikte, Suriye krizi neticesinde yaşananlar İslam ülkelerinin bu yönde tavır sergilemediklerini göstermektedir. Bu tutumun, inanç ve davranış arasındaki tutarsızlığın altında yatan nedenleri (Aydın, 2016: 48):

- Zengin İslam ülkelerinin daha önceden mülteci ve sığınmacı ağırlama deneyimlerinin olmayışı,
- Yapmış oldukları yardımların kendileri tarafından yeterli görülmesi,
- Mültecilerin ülkeye kabulünü güvenlikleri için tehdit olarak algılamaları,
- Ülke nüfuslarının kitlesele göç akınlarını emecek yoğunlukta olmaması,
- Mültecilerin kabulünün, başta Suriye yönetimi olmak üzere diğer bazı ülke yönetimleri ile ters düşme korkusu şeklinde sıralamak mümkündür.

Esad yönetiminin diyalogu reddetmesi üzerine, Arap Birliği Bakanlar Kurulu Katar ve Suudi Arabistan öncülüğünde Suriye’de yaşanan iç savaşa müdahale edilmesi gerekliliğini BM Güvenlik Konseyine taşımıştır. Güvenlik Konseyi üyesi Fas, Suriye halkına insani yardımda bulunulması için çağrıda bulunmuştur. Ancak, bu talepler Rusya ve Çin’in vetosu ile karşılaştığında insani müdahale ile ilgili yol alınması mümkün olmamıştır. İslam ülkeleri uluslararası toplumu harekete geçirme noktasında etkin rol oynayamamış, Suriyeli mültecilere insani yardımda bulunulması noktasında da sorumluluk almamıştır.

2.2.1. Suriye İç Savaşına İran’ın Etkisi

Suriye’de yaşanan çatışmalar iç savaşa dönüştüğünde İran yönetimi, Esad rejiminin ayakta kalabilmesi için tüm imkânlarını seferber etmiştir. İran, uluslararası arenada Suriye’ye dış müdahalede bulunulmasının ve konunun Güvenlik Konseyi’ne taşınmasının önüne geçmek için büyük çaba harcamıştır. Ayrıca Esad rejimine karşı muhaliflerin ayaklanmasını bastırmak için hem gerekli istihbaratı sağlamış hem gerekli askeri teçhizat ve mühimmat temininde bulunmuş hem de bizzat muhalefete karşı savaşmak için Devrim Muhafızlarını Suriye’ye göndermiştir (BİLGESAM, 2012: 12). Arap Baharının yaşandığı süreçte, diğer Müslüman ülkeler özellikle İran, Orta Doğu ülkelerinin beklentisini karşılayamamıştır. İran yönetiminin hem Esad rejimini desteklemesi hem de Bahreyn’e karşı tutumu, İran’ın mezhepçilik anlayışıyla hareket ettiğinin kanıtı olmuştur. Aynı zamanda, İran yönetiminin Lübnan ve Irak’taki müttefiklerini Esad rejimini desteklemeye zorlaması da Arap toplumlarının İran’a güvenemeyeceğini bir kez daha göstermiştir (Bakeer, 2012: 4). İran Suriye krizinde tamamen kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmiş, rejim yanlısı tavırlarını sürdürmüştür. İran’ın bu tutumu Suriye’de yaşanan olayların fitilini ateşlemiş, belki de krizin 2011 yılından günümüze kadar devam etmesinde en önemli etkenlerden biri olmuştur. İranlı askerlerin rejime bağlı ordunun yanında muhalefetle doğrudan

savaşması çatışmaları şiddetlendirmiş, zorunlu göç hareketleri ve mülteci akınları yaşanmasına neden olmuştur.

2.2.2. Suriye Krizinin Ürdün'e Yansımaları

Ürdün'deki Kral Abdullah yönetimi, Arap Baharından çok fazla etkilenmemiştir. Ürdün'de, sadece 2011 yılı başında ekonomik ve siyasal reforma yönelik küçük çaplı gösteriler kendini göstermiş, rejimin değişmesine yönelik ciddi protestolarla karşılaşılmamıştır. Ülkede, yükselen gıda ve petrol fiyatları ile yolsuzluklara sebep olarak Başbakan Rifai hedef alınmış ve Kral Abdullah'ın Rifai'yi görevden almasıyla ortam yumuşamıştır (Telci, 2013: 63).

Ürdün Arap Baharından doğrudan değil ama Suriye'de yaşanan iç savaştan dolayı dolaylı olarak etkilenmiştir. Suriye'de gösterilerin ilk başladığı yer olan Dera, Ürdün'ün kuzeyinde, başkent Amman'a 75 km. uzaklıkta yer almaktadır. Rejime muhalefet eden Dera'da yoğun olarak Sünni gruplar yaşamaktadır ve bu Sünni gruplar, Esad rejiminin protestolara şiddetle müdahale etmesi neticesinde Ürdün'e sığınmışlardır (Eker, 2014: 24-25).

Ürdün, Cenevre Sözleşmesi'ni imzalayan ülkeler arasında yer almamakla birlikte, Ürdün'de bulunan, Suriyeliler de dâhil olmak üzere tüm mülteciler, 'Yabancı Kanunu' çerçevesinde ele alınmaktadır (ORSAM, Oytun, O., 2014: 22-23). Ürdün yönetimi, Suriye krizine, Suriye'ye komşu ülkeler arasında Türkiye'den sonra en sistematik çözümleri üreten ülke olmuştur. Ürdün yönetimi, krizin yaşandığı ilk dönemden itibaren BMMYK ile iş birliği yapmıştır. Ayrıca Ürdün, Suriye'deki çatışmanın daha az yaşandığı bölgesinde konumlanması sebebiyle Türkiye'ye kıyasla daha az göç ve göç yükü almıştır (Pirinççi, 2018: 51).

Ürdün'de tıpkı Türkiye gibi, Suriye krizinin yaşandığı ilk dönemde gelen Suriyelileri kamplara yerleştirmiş, sonrasında kamplar kapasitesini aştığında, onları şehirlere yerleştirmeye başlamıştır. Bugün, Ürdün'deki Suriyelilerin %80'inden daha fazlası kamplar dışında yaşamaktadır. Ürdün yetkilileri, Ürdün'de yaşayan Suriyelilerin kayıtlarının BMMYK tarafından tutulduğunu, ancak; Suriye iç savaşından önce de Ürdün'de yaşayan Suriyelilerin olduğunu, bu nedenle kayıtlı sayının aslında daha fazla olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Ayrıca; Ürdün'de yapılan saha çalışmaları göstermiştir ki, orada yaşayan Suriyelilerin temel ihtiyaçlarının çok büyük bir kısmı başta BM olmak üzere, diğer uluslararası kuruluşlar ve bağışçılar tarafından karşılanmaktadır (Eker, 2014: 24-25).

Suriye'den gelen göçe karşı açık kapı politikası izlemiş olan Ürdün, Haziran 2016'da Rukban'da İşid tarafından gerçekleştirilen bomba saldırısından sonra Suriye sınırını kapatmıştır. Bu nedenle Suriye'den Ürdün'e kaçmak isteyen 55.000 kadar kişi sınırı geçememiş, o bölgede neredeyse yeni bir kamp alanı oluşmuştur. Bu bölgedeki Suriyelilerin temel ihtiyaçları da yine, BM yerinden edilmiş kişiler statüsünde, Ürdün yetkililerinin iş birliği ile karşılanmaktadır (Pirinççi, 2018: 52).

Suriye ve Ürdün arasındaki coğrafi yakınlık, etnik, dini ve kültürel yakınlık, uygulamış oldukları açık kapı politikası gibi nedenler, ülkelerinde yaşanan iç savaştan

Uluslararası Toplumun Kitlemel Göçlere Tepkisi ve Uluslararası Göç Yönetimi: Suriye Krizi Örneği

kaçan Suriyelilerin Ürdün'e sığınmalarında etken olmuştur. Ürdün Arap Baharı sürecinden Suriye kadar olmasa da etkilenmiş bir ülkedir. Suriye krizi öncesinde Ürdün'de yaklaşık 700.000 Suriyelinin bulunduğu ve 2011 yılı sonrasında kayıtlı yaklaşık 650.000 Suriyelinin Ürdün'e zorunlu olarak göç ettiği bilinmektedir. Ürdün hükümetinin Ürdün'de yaşayan Suriyelilere sağladığı hizmetler temel ihtiyaçlarla sınırlı olmaktadır. Bu ihtiyaçların karşılanmasında daha çok uluslararası kuruluşlar finansör olmuştur. Kamplarda yaşayan Suriyelilerin uyması gereken katı kurallar olduğu ve sadece kamplarda yaşayan Suriyelilere ücretsiz sağlık hizmeti verildiği bilinmektedir. 2014 yılı sonlarından itibaren kamplarda yaşayan Suriyelilerden de sağlık hizmetinden faydalandırmak için belirli bir ücret talep edilmiştir.

2.2.3. Suriye İç Savaşına Lübnan'ın Tepkisi

Suriye'de yaşanan iç savaş, başta Suriyeliler olmak üzere bütün Orta Doğu Bölgesini ve komşu ülkeleri çok fazla etkilemiştir. Ancak; bu ülkeler arasında, Suriye krizinden en fazla etkilenen ülkelerden birisi, zaten siyasi olarak kırılan bir yapıya sahip olan Lübnan olmuştur. Lübnan, Suriye krizinden sadece aldığı göçler sebebiyle değil, ülke içindeki bazı grupların Suriye iç savaşına bizzat taraf ve dâhil olması sebebiyle de etkilenmiştir (ORSAM, Oytun, O., 2014: 22-23).

Lübnan'ın, 1976-2005 yılları arasında kendi topraklarında hem askeri hem de siyasi varlığını fazlasıyla hissettiği Suriye'de yaşanan krize yaklaşımı farklı olmuştur. Ayrıca; Lübnan'ın daha önce tecrübe edindiği Filistinli mülteciler örneği de Suriye krizine karşı tavrını etkilemiştir. 1948-1949 yıllarında yaşanan Arap-İsrail Savaşı başta olmak üzere, bölgede yaşanan çatışmalar nedeniyle Lübnan'a sığınan Filistinliler kendi ülkelerine dönmemiş, Lübnan'a yerleşmişlerdir (Pirinççi, 2018: 50). Suriyelilerin de tıpkı Filistinliler gibi kendi ülkelerine geri dönmeme ihtimalini düşünen Beyrut yönetimi, krizin en başından itibaren kamp kurmama kararı almış ve uygulamıştır. Ancak; zaman içinde şehre kontrolsüz bir şekilde yayılmış olan mültecilerin daha tehlikeli olacağı görüşü, Lübnan-Suriye sınırının, Suriye tarafında kamp kurulmasına izin verdiğini ilân etmesiyle sonuçlandırılmıştır (Özdemirci, 2016: 94).

Lübnan'daki Suriyelilerin temel ihtiyaçlarının büyük bir kısmı BMMYK ve bazı STK'lar tarafından karşılanmaktadır. Suriyelilerin ikamet edeceği kamp alanlarının olmaması sebebiyle, Suriyelilerin sığındığı ülkeler arasında en olumsuz şartlara sahip olan ülkenin Lübnan olduğunu söylemek mümkün olmaktadır (Pirinççi, 2018: 50).

Mülteci sayısının gittikçe artmasıyla yardım kuruluşları tarafından Lübnan'daki Suriyelilere yapılan yardımlar yeterli olmamaya başlamıştır. 2014 yılında, Lübnan'daki Suriyelilerin içinde bulunduğu şartların ne kadar kötü olduğuna dair haberler yaygınlaştıkça, BM, yapmış olduğu gıda yardımını durduracağını açıklamıştır. Bu durum, zaten zor durumda olan mültecilerin durumlarını daha da vahim hale getirmiştir (Özdemirci, 2016: 94).

Türkiye'den sonra en fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapan Lübnan, Suriye iç savaşından fazlasıyla etkilenmiştir. Özellikle, Lübnan'a gelen Suriyelilerin büyük

Sibel ÇETİNER

çoğunluğunun Sünni-Arap olması sebebiyle hassas olan mezhep dengesinin bozulması endişesi, kamuoyunda bir güvenlik tehdidi olarak algılanmıştır. 2016 yılında Suriye'den kaçan Işid militanlarının mülteci kamplarında saklanmaya çalışması, bu algıyı daha da güçlendirmiştir (Özdemirci, 2016: 95).

Suriye göçünün kalıcı göçe dönüşmesinden endişe duyan Lübnan hükümetinin, resmi kamp kurulmasına izin vermemesi, ülkedeki Suriyelileri çok olumsuz etkilemektedir. Ülkeye yasal ya da kaçak yollarla giriş yapmış Suriyeliler, daha önceden Lübnan'a gelmişlerse ve yerleşim yerlerini biliyorlarsa bildikleri bölgeye yerleşmişlerdir. Lübnan'da akrabaları ya da tanıdıkları yaşıyorsa onların yaşadığı bölgeye, bunlardan birisine uymayan Suriyeliler ise; ülkeye beraber geldikleri aileler varsa onları takip ederek onların yerleştikleri bölgeye yerleşmekte ve orada yaşamaktadırlar (ORSAM, Oytun, O., 2014: 22-23).

UNHCR verilerine göre Lübnan'da yaklaşık 910.000 Suriyeli yaşamaktadır. Lübnan Suriye göçünün yükünü Türkiye gibi tek başına omuzlamamıştır. Suriyelilere yapılan harcamaların %88'i AB ülkeleri, Kuzey Amerika ülkeleri ve Arap ülkeleri tarafından karşılanmaktadır. Sağlık hizmetleri BMMYK tarafından ücretsiz verilmesine karşın Suriyelilerin oluşturduğu yoğunluğu ve sağlık riskini azaltmak amacıyla hastalardan ücret talep edilmiştir. Sonuç olarak Lübnan hükümetinin takınımış olduğu tavır ve uygulamış olduğu göç politikaları Suriyelilerin ülkelerine dönmesi yönünde teşvik edici olmuştur.

2.3. ABD'nin Göç Yönetimi

ABD, Arap Baharı sürecinin yaşandığı günlerde öncelikle halk hareketlerine karşı temkinli bir tutum sergilemiştir. ABD tavrını belirlerken, yakın ilişki içinde bulunduğu müttefiki olan ülke yönetimlerine karşı onları gözetken bir tavır içinde olmuştur. Ancak; çatışmaların ciddiyetini anladıktan sonra, muhalefetin taleplerinin dikkate alınması gerektiğini daha yüksek sesle vurgulamaya başlamıştır (Akbaş, 2012: 56).

ABD, Suriye'de yaşanan krize, krizin derinleştiği, ölümlerin had safhaya ulaştığı ve kimyasal silahların kullanılmaya başladığı günlerde, Suriye'ye askeri müdahalede bulunulması gerekliliğini savunmuştur. Ancak; bu müdahalenin BM yönetiminde, BM üyesi diğer ülkelerle ortak karar alınarak yapılmasını talep etmiştir. Rusya'nın Esad rejimi yanında yer alması ve yaşananların Suriye'nin iç meselesi olduğunu müdahalenin uygun olmadığını dile getirerek Birleşmiş Milletler Genel Konseyinde kararı veto etmesiyle bu karar uygulanamamıştır. Ayrıca; Putin ABD'nin tek taraflı bir karar almasının ve uygulamasının uluslararası hukuk ve denge sisteminin sonunu getireceğine dair söylemlerde bulunmuştur (Tepeciklioğlu ve Eyrice Tepeciklioğlu, 2015: 175).

ABD dış politikası her zaman değerler ve çıkarlar ekseninde tartışılmaktadır. ABD'nin öncelikli hedefi, İsrail'in korunması, ABD müttefiki yönetimlerin desteklenmesi, Batı'ya yönelik terör eylemlerinin önüne geçilmesi ve Batı'ya petrol

akışının sorunsuz biçimde gerçekleşmesini destekleyecek adımları atmak olmuştur (Oğuzlu, 2011: 69-70).

ABD, Suriye'ye müdahale konusunda, kimyasal silahların kullanılmasını son safha olarak belirlemesine rağmen, Esad rejiminin yönetimi bırakması için herhangi bir müdahalede bulunmamıştır. ABD ve Rusya arasında Suriye'deki kimyasal silahların imha edilmesi yönünde anlaşmaya varılmış ve bu karar 27 Eylül 2013 tarihinde, BM Güvenlik Konseyinde de oy birliği ile kabul edilmiştir (BİLGESAM, 2015: 20).

Suriye krizinde ABD'nin dikkatini Suriye halkına yapılan zulümden daha çok İran ve Rusya'nın tutumu çekmektedir. ABD Ortadoğu'da Rusya'nın söz sahibi olması ve İran-Suriye arasındaki ortaklığın İsrail'in güvenliğini tehdit etmesi düşüncesinden rahatsız olmaktadır. ABD İsid'i bahane ederek Suriye'deki savaşa dahil olmuş, bölgedeki diğer terör örgütlerine silah yardımıyla bulunmuştur. Başta, ABD, Rusya ve İran olmak üzere söz konusu ülkelerin sadece kendi çıkarları doğrultusunda bölgede var olması gerek maddi gerekse silah yardımıyla bulunmaları ve hatta savaşa bizzat dahil olmaları sonucu bölgedeki istikrarsızlık tırmanışa geçmiştir. Ayrıca ABD'nin Suriyeli mültecilere kapılarını kapatması, ülkede az sayıda bulunan Suriyelilere kötü muamelesi ve yaşadıkları ülkeyi terk ederek başka ülkelere sığınmış olan Suriyelilere de yardım etmemesi gibi konular ABD'nin Suriye krizinde fazlaca eleştirilmesi neden olmaktadır.

2.4. AB Göç Yönetimi ve AB'nin Ortak Göç Politikası

Avrupa Birliği'nin ortak bir göç politikası oluşturma süreci incelendiğinde, bazı unsurların ulusal düzlemde diğer unsurların ise; uluslararası düzlemde ele alındığı gözlemlenmektedir. Avrupa Birliği, bir yandan genişleme süreciyle birlikte Birliğe üyeler içinde serbest dolaşımın önünü açarken diğer yandan sınırların korunması ve düzensiz göçle mücadele için çalışmalar yürütmüştür. 1997 tarihli Amsterdam Anlaşması, Tampere Zirvesi (1999-2004), Lahey (2005-2010) ve Stockholm Programları (2010-2015) ile ortak bir göç politikasının düzenlenmesi ve uygulanabilmesi için yasal ve kurumsal altyapılar oluşturulmaya çalışılmıştır (Kesgin ve Öztaş, 2015: 64).

Avrupa Birliği'nin göç konusuna yaklaşımı farklı dönemlerde farklı özellikler göstermiştir. AB açısından, ilk dönem Avrupa Birliği'ni oluşturacak ülkelerin, II. Dünya Savaşı sonrası işgücü açığını gidermek için uluslararası göçe izin verdikleri dönemdir. Söz konusu dönem 1973 yılındaki petrol krizine kadar devam etmiş, daha sonra AB'nin göç politikasında değişiklikler görülmüştür. AB'nin göç yönetiminde, 1975 Roma Zirvesiyle ikinci dönem yaşanmıştır. Roma Zirvesi'nde nükleer güvenlik, sivil havacılık güvenliği ve terör konuları görüşülmüş ve AB'nin göç politikası daha belirgin bir hal almıştır. Birliğe üye ülkeler bir yandan kendi içlerinde Schengen gibi uygulamalarla sınırları kaldırıp serbest dolaşımı sağlamaya çalışırken, öte yandan, göçmenlerin AB toplumlarıyla uyumlandırılması için çalışmalar yürütmüştür (Demirhan ve Aslan, 2015: 32).

Schengen Antlaşmasıyla, AB göç politikaları uluslararası düzeyde ele alınan bir konu haline gelmiştir. Bu antlaşma ile Avrupa vatandaşlarının herhangi bir sınır kontrolüne tabi tutulmadan serbestçe dolaşacağı bir alan oluşturulmuştur. Bu nedenle de sınır kontrolünün gerçekleştirilmesi için, AB düzeyinde bir mekanizmaya ihtiyaç duyulmuştur. Amsterdam Antlaşmasıyla hem iç sınırların hem de dış sınırların kontrolü hususu önemli konulardan olmuştur (Sert, 2013: 173).

Avrupa ülkeleri, İkinci Dünya Savaşı'na kadar, göç veren ülke konumunda iken; sonrasında göç alan ülke konumuna gelmişlerdir. Bu dönemde aldığı göçler sebebiyle, Avrupa ülkeleri kendi göç politikalarını oluşturmaya başlamıştır. Avrupa Birliği bünyesinde bütünleşme süreciyle birlikte, ulusal anlamda uygulanan göç politikaları, Birlik düzeyinde göç politikası oluşturma gerekliliğini doğurmuştur (Güleç, 2015: 83).

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, birçok genç insan hayatını kaybetmiş ve hemen her sektörde işgücü açığı ortaya çıkmıştır. Fransa, Almanya, Belçika ucuz işgücünü elde etmek için, Türkiye, Avrupa ve Kuzey Afrika'dan göçmen işçileri ülkelerine kabul etmişler ve onları 'misafir işçi' olarak isimlendirmişlerdir. Fransa, Hollanda ve İngiltere ise; daha çok kendi kolonilerinden olan göçmen işçileri ülkelerine kabul etmiş ve çalıştırmışlardır. Tıpkı, Hollanda, Fransa ve İngiltere gibi, İtalya ve İspanya'da kendi kolonilerinden tarımsal işçileri ülkelerine kabul etmişlerdir (Koçak ve Gündüz, 2016: 68).

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, savaş nedeniyle oluşan işgücü açığını gidermek için, Avrupa ülkeleri göçü teşvik etmiştir. Çünkü bu döneme kadar göçmenlerle ilgili herhangi bir olumsuz etki görülmemiştir. Aynı zamanda Avrupa ülkeleri, göçmenlerin geçici olarak ülkelerinde bulunduğunu ve istenildiği zaman göçmen akışının durdurulabileceğini düşünmekteydi. Avrupa Birliği Ortak Göç Politikası ilk olarak, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) kurucu anlaşması olan Roma Antlaşması'nda ele alınmıştır. Antlaşma, Birlik üyesi ülkelerin kendi aralarında sermayenin, kişilerin ve hizmetlerin serbest dolaşımıyla ilgili hükümler içermektedir. Birlik içerisinde göçmen işçilerin serbest hareketi kolaylaştırılırken, üçüncü ülkelerden göçmen işçi alım süreci her geçen gün daha da zorlaştırılmıştır (Duruel, 2017 :3).

1970'li yıllara gelindiğinde, durgunluk dönemleri ve ekonomik krizler sebebiyle, işsizlik oranlarının yükselmesi, üretim yöntemlerinde meydana gelen değişimler ve teknolojinin gelişmesiyle, göçmen işçi kabul edilmesi Avrupa ülkeleri açısından sürdürülebilir bir durum olmaktan çıkmıştır. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkeler tarafından geçici çözüm olarak görülürken, yaşananlar, durumun hiç de öyle olmadığını göstermiştir. Zaman içinde, göçmenler, ailelerini de yanına almaya ve gittikleri ülkeye kalıcı olarak yerleşmeye başlamışlardır. Ayrıca; aile birleşimleri yoluyla ya da siyasi nedenlerle yaşanan sığınma taleplerinin artması gibi faktörler göç ve iltica konusunda çeşitli tedbirler alınmasına sebep olmuştur (Samur, 2008 :4).

Göçmen işçiler belirli bir süre Avrupa ülkelerine büyük katkı yapmış, ekonomilerinin toparlanmasını sağlamıştır. Ancak; nüfus artışı ve ekonomik

Uluslararası Toplumun Kitlesele Göçlere Tepkisi ve Uluslararası Göç Yönetimi: Suriye Krizi Örneği

durgunluk sebebiyle, göçmenler Avrupa ülkeleri için tehdit algısı oluşturmaya başlamıştır. Ekonomik durgunluğun yaşandığı dönemlerde, bazı göçmen işçiler kendi ülkelerine geri dönmüşlerdir. Ancak, bu geri dönüşler yeterli kabul edilmediği için, bazı ülkelerle ikili anlaşmalar yapılmıştır. 1972 yılında Almanya, 1974 yılında Fransa göçmen işçilerin geri gönderilmesi ve göçmen alımının durdurulması için çalışmalar yürütmüştür (Zorba, 2016: 9).

1980'li yıllara kadar, Avrupa Birliği ülkelerindeki göçmen işçi sayısı hızla artmaya devam etmiştir. Ancak; 1980'li yıllarda yabancı işçi alımına kanuni sınırlama getirilmiş, kayıt dışı istihdam ve yasadışı göçü önlemek için, göçmenlerin yasallaştırılması süreci başlatılmıştır. Fakat bu dönemde yasallaştırılan göçmenlerin çoğu farklı sebeplerle yeniden yasadışı göçmen durumuna düşmüşlerdir. Bu süreç, yasadışı göçü engellemek bir yana daha fazla tetiklemiştir (Koçak ve Gündüz, 2016: 68).

Soğuk Savaş'ın son bulduğu ve Doğu Blok'unun yıkıldığı 1990'lı yılların başına kadar AB, bölgesel nüfus kontrolü politikalarını uygulamış, sonrasında, AB ülkelerine yeniden göç hareketleri başlamıştır. 1992 yılında en fazla göç alan ülkeler, Portekiz, İspanya ve İtalya olurken, en fazla iltica başvurusu alan ülke de Almanya olmuştur. Göçmen kaçakçılığı uluslararası bir kazanç sahası haline gelmiştir. Bu dönemde, AB ülkelerinin, göç konusunda ikilem içerisinde kaldıklarını söylemek mümkündür. Bir yandan, insan hakları ve demokratik değerler, öte yandan ise; milli egemenlik, güvenlik ve ekonomik gücü koruyup ve geliştirmek gibi kavramlar arasında bir denge kurmaya çalışmışlardır. Bunu yaparken de hem yeni göç hareketlerini engellemek için önlemler almaya devam etmiş, hem de göçmenlerin buldukları yerlere entegrasyonunu sağlamak için politikalar üretmeye çalışmışlardır (Koçak ve Gündüz, 2016: 68).

1990'lı yılların sonundan itibaren ise; mültecilik ve iltica konularında ulus üstü bir yönetim anlayışıyla ortak bir AB politikası geliştirilmek istenmiştir. 2001 yılında Geçici Koruma Direktifi düzenlemesi yapılmış, Avrupa Mülteci Fonu oluşturulmuş, Avrupa Sınır Güvenliği Ajansı (FRONTEX) kurulmuştur. 2013 yılında ise; Avrupa Birliği Sığınma Sistemi (CEAS) oluşturulmuştur. Avrupa Birliği Sığınma Sistemi sayesinde, Birliğe üye ülkelerin sığınma politikalarının standart hale getirilmesi, mültecilere yüksek koruma standartlarının sunulması ve ülkeler arasında sorumlulukların adil paylaşımının sağlanması hedeflenmiştir (Demirhan ve Aslan, 2015: 32).

Yaşanan bölgesel istikrarsızlıklar, çatışmalar, doğal afetler ve ekonomik krizler nedeniyle küresel çapta göç hareketleri meydana gelmektedir. Bu insan hareketlilikleri de fırsatlar kadar sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, yaşanan insan hareketliliğinin sağladığı avantajlardan daha etkin bir biçimde faydalanmak ve sorunlarla baş edebilmek için AB kapsamında, ortak bir göç politikasının geliştirilmesi gereği doğmuştur.

AB'nin ortak göç politikasının temel amaçlarını (Erkiral Tavas, 2015: 119):

- Yasal göçün düzenlenmesi,

Sibel ÇETİNER

- Yasadışı göçün önüne geçilmesi,
- Göçmenlerin AB toplumlarına uyumlarının arttırılması ve
- Göçün, AB üyesi olmayan ülkelerle kurulacak ortaklıklar aracılığıyla yürütülmesi şeklinde sıralamak mümkündür.

Suriye krizinin dünya gündemine henüz oturmadığı, Arap Baharının başlangıç yıllarında da Avrupa, mülteci akınlarına uğramıştır. Özellikle, Libya'da yaşanan iç savaşla birlikte, Afrikalı sığınmacıların hali haberlere konu olmuştur. Libya, Nijerya, Somali, Eritre, Sudan ve Mali gibi ülkelerden binlerce sığınmacı kendilerine hedef ülke olarak İspanya'yı, özellikle de Ceuta ve Melilla kentlerini seçmişlerdir. Buna karşın İspanya, bu iki kentin etrafında metrelerce yükseklikte tel örgülerden duvarlar örmüştür. Mülteciler ise; canlarını hiçe sayarak hepsi birden tel örgülere hücum edip, kente girmeye çalışmışlardır. Yaşlı ve çocuk mülteciler zaten tel örgülerden geçemiyor, hasbel kader AB topraklarına girmeyi başaranlar da canları pahasına iltica hakkını elde ediyorlardı. Daha sonra, hem mülteciler için bu durumun çok güç olması hem de artık güvenlik görevlilerinin daha tel örgülere yaklaşılmadan müdahale etmesi sebebiyle bu yolla İspanya'ya giriş yapmanın güçlüğü ortaya konulmuştur (Bayraklı ve Keskin, 2015: 13).

Arap Baharı ve Suriye'de yaşananlara karşı Avrupa, ilk dönemde bekle-gör politikası izlemeyi tercih etmiştir. Daha sonra olayların ciddiyetinin anlaşılması üzerine Esad rejimini, gittikçe artan yaptırımlarla diplomatik ve ekonomik yönden zayıflatmayı hedeflemiş ve 22 Mart 2012 tarihinde yayınladığı bildiriyle Esad rejimini kınamış, 2012 Ağustos'unda ise; Suriye'deki elçiliklerini kapatmıştır (Göçer ve Çınar, 2015: 58).

Suriye krizi nedeniyle göçe doğrudan maruz kalan Avrupa ülkeleri ile maruz kalmayan ülkelerin göçe bakış açıları farklılık göstermektedir. Göçmen ve mültecilerin öncelikle hedef ülke olarak gördükleri Fransa, Almanya ve İspanya gibi ülkeler Suriye krizine çözüm ararken, İtalya, Yunanistan ve Macaristan gibi sığınmacı akınına uğrayan ülkeler, mülteci ve sığınmacıları AB sınırlarına yasadışı yollarla girmeye çalışan göçmenler olarak nitelendirmektedir. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin Suriye krizine göstermiş oldukları tutum farklılıkları, Birlik içerisinde ortak bir çözüm kararı alınması ve uygulanması noktasında engel oluşturmaktadır. Ayrıca, Dublin Sözleşmesi'nden önce herhangi bir AB üyesi ülkeye mültecilik başvurusu kabul edilmeyen kişiler diğer Birlik üyesi ülkelere yeniden mültecilik ve sığınmacılık başvurusunda bulunabilirken, Dublin Sözleşmesi sonrasında bu konuda değişiklikler yapılmıştır. Sözleşme sonrasında, başvuru değerlendirmesinin sadece ilgili ülke tarafından yapılacağı ve başvurusu reddedilen kişilerin, diğer AB üyesi ülkelere mültecilik başvurusunun kabul edilmemesi yönünde karar alınmıştır (Kanat ve Aytaç, 2018: 69).

Avrupa Birliği'nin kitlesel göç akınları karşısındaki tutumları incelendiğinde görülmektedir ki, bu tutumlar hem kendi değerleri hem de bağlı bulunduğu uluslararası hukuk düzenlemeleri ile çalışmaktadır. Çünkü; AB, ekonomik bir entegrasyon olarak ortaya çıkıp, kendi vatandaşlarına refah seviyesi yüksek bir hayat

sunmayı amaç edinirken, bütün insanların da insanlık onuruna yakışır hayat standartlarına sahip olarak yaşaması gerektiği, farklılıkların zenginlik getirdiği gibi görüşleri savunduğunu dile getirmektedir. Ancak; bu hedefleri kendisine ilke edindiğini söyleyen AB, kendilerine sığınma talebinde bulunan milyonlarca insanı sınırları dışında tutmaya çalışmıştır. AB'nin bu tutumu hem imzalamış oldukları Cenevre Sözleşmesi'ne hem de Birlik içerisinde imzalamış oldukları hukuki düzenlemelere aykırı hareket ettiklerinin göstergesi olmuştur. Birlik, bir yandan, sığınmacıları sınır dışında tutmaya çalışırken, öte yandan sığınmacıların sebep olabileceği güvenlik, sosyo-kültürel ve ekonomik riskleri Birlik dışındaki komşu ülkeler aracılığıyla bertaraf etmeye çalışmaktadır (Duruel, 2017: 6).

Avrupa Birliği, kitlesele göç akınlarının önüne geçebilmek adına bazı politikalar geliştirmiştir. Bunlardan birincisi olan 'Geri Kabul Anlaşmaları', yasadışı yollarla ülkeye giriş yapmış ya da yasal yoldan giriş yapmış dahi olsa vizeleri biten kişilerin vatandaşı oldukları ülkeye geri gönderilmeleri için imzalanmış antlaşmadır. Bu politikalardan ikincisi, 'Avrupa Komşuluk Politikası'dır. Bu politikayla, hem Birliğin, maruz kaldığı yasadışı göç, uyuşturucu kaçakçılığı ve kadın ticareti gibi sorunların çözülmesi hem de global dengelerde daha fazla söz sahibi olunması amaçlanmaktadır. Yasadışı göçle sadece, sınır kontrolleri ve vize işlemlerinin sıkılaştırılması gibi alınan tedbirlerle mücadele edilemeyeceğini anlayan Birlik, problemleri kaynağında çözerek hem kendilerine yönelen riski azaltmak hem de Birlik inşasının daha kolay ve rahat bir şekilde yapılmasını amaçlamaktadır (Samur, 2009: 179-181).

AB'nin kitlesele göç hareketlerine karşı geliştirdiği üçüncü politika ise; 'Güvenli Üçüncü Ülke' politikasıdır. "Güvenli üçüncü ülke" kavramı, bir mültecinin herhangi bir ülkeye iltica başvurusu yapmadan önce bulunduğu, iltica ettiği ya da daha önce iltica talebinde bulunmasa da iltica talebini değerlendirmeye uygun olan ülkeyi ifade etmektedir ve AB Asgari Standart ve Usuller Yönergesinin 26. ve 27. Maddelerinde şu şekilde düzenlenmiştir (Duruel, 2017: 8):

- Kişilerin hayatı ve özgürlüğü, ırk, din, tabiiyet, belirli bir sosyal gruba üyelik ya da siyasi düşünce esasında tehlikeye girmeyecektir,
- Cenevre Sözleşmesi uyarınca geri göndermeme ilkesine saygı duyulacaktır,
- Uluslararası hukukta şart koşulan işkence ve zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muameleye maruz bırakılmama hakkı ihlal edilerek kişinin gönderilmesi yasaklanacaktır,
- Mülteci statüsü talep etme olasılığı bulunması ve kişinin mülteci olarak nitelendirilmesi durumunda, Cenevre Sözleşmesine uygun olarak koruma elde etme olasılığı mevcuttur".

Güvenli üçüncü ülke uygulaması her ne kadar, mültecilerin yararına gibi gözükse de uygulama iltica edenlerin yasal haklarını ellerinden almaktadır. Bu uygulama sayesinde, Avrupa Birliği, mültecileri kendi sınırlarından uzak tutma amacına zemin hazırlamaktadır. Güvenli üçüncü ülke uygulamasının arkasına sığınarak, Birlik sığınma talep eden kişilerin başvurularını dahi incelemeksizin

Sibel ÇETİNER

inceleme yapılmış gibi geri çevirmektedir. Böylece, iltica başvuruları geri çevrilen sığınmacılar geri gönderilerek, daha başvurularının temyiz sonuçları belli olmadan ihraç edilmekte ve yasal hakları ellerinden alınmaktadır. Bütün bunlara ilave olarak, güvenli olarak tanımlanan bazı ülkeler de güvenli üçüncü ülke olarak kabul edilmemektedir (Turan ve Şaşkın, 2017: 53).

Güvenli Üçüncü Ülke ilkesi ile bir devlete daha önce başvuru yapmış kişinin başvuru yaptığı ülke 'güvenli' olarak kabul edilmişse, o kişinin iltica başvurusu reddedilmektedir. Bu uygulama, göçmen ve sığınmacıları sınırlarından uzak tutmak isteyen ülkeler tarafından gayri ahlaki bir şekilde kullanılmaktadır. Örneğin, Macaristan, daha önceleri BMMYK tarafından güvenli olarak kabul edilmeyen Sırbistan'ı, 2015 Temmuz'unda güvenli ülke olarak ilân etmiş, kendisine sığınma başvurusunda bulunan kişileri kayıt altına dahi almadan Sırbistan'a göndermeye çalışmıştır (Ekinci, 2016: 32).

Dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşanan çatışma ve istikrarsızlıklar, güvenlik ve refah bölgesi olarak görülen AB'yi sığınmacı ve mültecilerin hedefi haline getirmiştir. Buna karşın, Birlik, sığınmacı ve mültecileri güvenliklerine tehdit olarak algılamaktadır. Avrupa Birliği içerisinde ortak bir göç politikası benimsenmesi kapsamında çalışmalar yürütülürken, daha çok güvenlik odaklı bir tavır sergilenmiştir. Çünkü AB üyesi ülkeler, sığınmacı ve mültecilerin, suç oranlarını ve işsizliği arttırdığı, eğitim seviyesini düşürdüğü gibi önyargılara sahiptir. Bu durum mülteci ve sığınmacıların dışlanması gerektiği düşüncesine neden olmaktadır (Hopyar, 2016: 63).

Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, AB göç politikalarının özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür (Kesgin ve Öztaş, 2015: 66):

- Genel olarak AB ülkelerine girişi engellemek amacıyla geliştirilmişlerdir,
- Yıllar geçtikçe göç politikaları daha da sertleşmektedir,
- Göçmen haklarından ziyade devletlerin çıkarlarına yönelik olarak belirlenmektedir,
- Göç, güvenlik konusu olarak ele alınmaktadır,
- Göç ve iltica konusunda özellikle sığınma söz konusu olduğunda, AB üyesi ülkelerin kendi içinde politika uygulamalarında önemli farklılıklar mevcuttur.

Avrupa Birliği Suriye krizinden kaynaklı kitlesel göç hareketlerinde uluslararası hukuka aykırı davranmış, mültecilere kapılarını kapatmış, mültecileri sınır dışında tutabilmek için insanlık dışı kötü muamelede bulunmuştur. Ayrıca Suriye'de yaşanan çatışmaları sona erdirecek adımı atmaktan da göç alan ülkelerle Suriye göçünün yükünü adil paylaşımından da kaçınmış, mültecilere yardım etmemiştir.

2.5. Rusya'nın Göç Politikası

1999'da Vladimir Putin'in devlet başkanı olarak seçilmesinin ardından, Rusya küresel siyasette daha aktif rol oynamaya başlamıştır. Rusya'nın Orta Doğu'ya olan ilgisi artarak devam etmiştir. 2003 yılında, ABD'nin Irak'a müdahale etmesi,

Suriye'nin Rusya'ya daha da yakınlaşmasına ve ilişkilerini daha fazla derinleştirmek için adımlar atmasına neden olmuştur. Bu nedenle, ABD'nin Irak'a müdahalesinin Suriye- Rusya ilişkilerini geliştirdiğini söylemek mümkün olmaktadır (Eryılmaz, 2014: 47).

Rusya'nın Suriye ile yakın ilişki ve iş birliği kurmasının arkasında, Suriye'de önemli yatırımlarının bulunması, yapmış oldukları silah ticareti ve Suriye'nin Tartus limanında, Rus askeri üssünün bulunması nedeni yatmaktadır. 1971 yılından itibaren, Akdeniz kıyısında bulunan ve stratejik açıdan çok önemli olan Tartus limanında Rusya varlık göstermektedir. Bu limandaki askeri üssün korunup genişletilmesi, Rusya'nın Akdeniz'de varlık gösterebilmesi açısından son derece mühimdir (Varol, 2011: 37).

Rusya, kriz döneminde bir yandan Suriye ile silah ticaretini arttırıp önemli ölçüde ekonomik gelir elde ederken, öte yandan da bu konuyu, İsrail ve ABD ile pazarlık aracı olarak kullanıp kendine bölgede yer edinmeye çalışmaktadır (Göçer ve Çınar, 2015:56). Suriye krizinin başlangıcından itibaren Rusya Federasyonu, Esad rejimine destek vermiştir. Rusya, hem BM Güvenlik Konseyinde Esad rejimine karşı yaptırım uygulanmasının engellenmesinde hem de yaşanan iç savaş sırasında rejimin ihtiyaç duyduğu silah ve teçhizatın tedarik edilmesinde çok büyük bir rol oynamıştır. Ancak, Moskova'nın derdi, Esad ailesinin iktidarda kalmasından daha çok, Suriye'de kendilerinin çıkarlarına hizmet eden bir siyasi iradenin sürekliliğini sağlamaktır (BİLGESAM, 2015: 23). Rusya, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde Suriye'ye askeri müdahalede bulunulmasına karşı çıkmıştır. Tıpkı Rusya gibi Çin, Hindistan, Güney Afrika ve Brezilya'da BM'nin Suriye krizine müdahalesine karşı çıkmış ve bu yönde bir karar alınmasına engel olmuşlardır. Bu şekilde kararı veto eden diğer ülkeler Rusya'nın elini güçlendirmişlerdir (Göçer ve Çınar, 2015: 56).

Rusya, Suriye'de yaşanan iç savaş karşısında, rejim yanında hareket etmeyi tercih etmiştir. Çünkü Suriye'de bir rejim değişikliği yaşanmasını istememekte, yaşanabilecek rejim değişikliğinin bölgede istikrarsızlığa neden olabileceğini düşünmektedir. Ayrıca; Moskova, İran ve İsrail arasındaki gerginliğin Suriye'de yaşanacak rejim değişikliği ile daha da şiddetleneceği, bu durumun ise hem kendi çıkarlarına hem de bölge çıkarlarına zarar vereceği görüşüne sahip bulunmaktadır. Rusya'nın izlemiş olduğu Suriye politikası, hem bölgedeki jeopolitik çıkarlarını korumak istemesinin hem de tek kutuplu bir dünya düzenine karşı çıkmak istemesinin sonucu olarak gerçekleşmektedir. Suriye krizinde, Rusya'nın aktif rol oynamasının en önemli sebebi ise; küresel güç dengesinde varlığını ispat etme çabasıdır (Ağır ve Takar, 2016: 298-299).

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde Rusya'nın Suriye'ye askeri müdahalede bulunulması kararını veto ederek Esad rejiminin yanında yer alması Suriye'de yaşanan iç savaşın son bulması için gerekli adımların atılmasını engellemiştir. Rusya gerek silah ve teçhizat temin ederek gerekse bizzat savaşa dahil olarak Suriye'de şiddetin tırmanmasına sebep olmuştur. Aynı zamanda rejimle iş birliği içinde kentlerin yakılmasında aktif rol oynamış, ağır askeri güç kullanmış, kentlere hava saldırılarını düzenlemiştir. Dolayısıyla Rusya, Suriye iç savaşından

kaynaklı zorunlu göç dalgaları ve mülteci krizinin en önemli sorumlularından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.6. Türkiye'nin Suriye'deki İnsani Krize ve Mülteci Sorununa Yaklaşımı

Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle meydana gelen göç hareketi, neden itibarıyla siyasi, şekil itibarıyla kitlesel ve taşıdığı şartlar itibarıyla de zorunlu göç olarak tanımlanmaktadır. 22,5 milyon nüfusa sahip Suriye'de, insanların hayatları tehdit altında olup, milyonlarca insan yaşadıkları yerden başka ülkelere göç etmek durumunda kalmışlardır (Tunç, 2015: 37). Suriye krizi tüm dünyada yaşanan en büyük insanî krizlerden biri olmuştur. 29 Nisan 2011 tarihinde Suriye'den ilk kabile Türkiye'ye sığınmıştır. 2009 yılında zaten, Türkiye ve Suriye ile arasında ülkeye girişler konusunda istenen vize talebinin kaldırılması, Türkiye'nin açık kapı politikası izlemesi hususunda yönlendirici olmuştur. Açık kapı politikası çerçevesinde, ülkeye giriş yapan Suriyeli mültecilere, geçici koruma statüsü verilmiştir (Kara ve Çiğirlioğlu, 2017: 687).

Türkiye, bölgesel, siyasi ve en çok da insani sebeplerle Suriyeli sığınmacılara kapısını açmıştır. Özellikle, 2012 yılının sonunda, Suriye'deki iç savaş iyice alevlenmiş, can güvenliği tehlike altında olan insanlar, her bombardıman sonrası Türkiye tarafına kaçmıştır (Neccar ve Erkut, 2016: 190).

Suriye krizinin başladığı 2011 yılında BMK (Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği) verilerine göre en fazla sığınmacı ağırlayan ülkeler arasında yer almayan Türkiye, Suriyeli göçü ile beraber en fazla sığınmacı ağırlayan ilk ülke olmuştur (UNHCR, 12.05.2019, www.unhcr.org.tr).

Yerlerinden edilen 5 milyondan fazla Suriyeli, Türkiye, Ürdün, Lübnan, Irak ve Mısır başta olmak üzere komşu ülkelere sığınmışlardır. Türkiye, Suriye'ye komşu olan bu ülkeler arasında en fazla sığınmacıya ev sahipliği yapan ülke konumundadır. Çin, Rusya, Katar, Kuveyt ve Suudi Arabistan gibi zengin ülkeler ise, Suriyeli sığınmacılara kapılarını tamamen kapatmışlardır (Görendağ, 2015: 20).

Tablo 1.'de Suriyeli sığınmacılara kapılarını açan ülkeler ve bu ülkelerin ülke sınırları içerisinde barındırmış oldukları kayıtlı Suriyeli sayıları verilmektedir.

Tablo 1. Suriyeli Sığınmacıların Kayıtlı Oldukları Ülkeler ve Dağılım Oranları

(UNHRC, 03.03.2020, www.unhrc.org.tr)

Yer İsmi	Veri Tarihi	Nüfus (Kişi)	Pay
Türkiye	27 Şubat 2020	3.587.266	64.50%
Lübnan	31 Ocak 2020	910.256	16.40%
Ürdün	6 Şubat 2020	655.435	11,8%
Irak	31 Ocak 2020	247.568	4,5%
Mısır	31 Ocak 2020	129.642	2.30%
Diğer (Kuzey Afrika)	31 Ocak 2020	31.607	0.60%

Tablo 1.'de ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyelilerin %64,5'ine Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı görülmektedir. Tabloda da açıkça görüldüğü üzere Suriye krizi ve yük paylaşımı konusunda gerek Arap toplumu gerekse uluslararası toplum üzerine düşen sorumluluğu yeteri kadar yerine getirmemiştir.

3. Sonuç ve Değerlendirme

Suriye'de yaşanan krize neden olan aslında Arap Baharı diye tanımlanan süreçtir. Arap Baharı sürecinin devamı niteliğinde olan gösteriler esasen siyasi reform taleplerini içermekteydi. Halkın ve muhalefetin baskıları sonucunda Tunus, Mısır ve Libya'da iktidar değişikliği yaşanmış ancak, Arap Baharından etkilenen tüm ülkeler de aynı etki görülmemiştir. Suriye'de Esad rejiminin yönetim değişikliğine karşı çıkması ülkeyi iç savaşa sürüklemiştir. Suriye krizi, hem Arap Baharının devamı niteliğinde olması hem de Ortadoğu'nun, dünya sisteminin en hassas bölgelerinden birisi olması sebebiyle kısa zamanda uluslararası bir soruna dönüşmüştür.

Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle meydana gelen göç hareketi, neden itibariyle siyasi, şekil itibariyle kitlesele ve taşıdığı şartlar itibariyle de zorunlu göç olarak tanımlanmaktadır. Suriye krizi tüm dünyada yaşanan en büyük insanî krizlerden biri olmuştur. Çatışmalardan etkilenecek Türkiye'ye yönelen büyük göç dalgası karşısında Türkiye, açık kapı politikası izlemiş ve ülkeye giriş yapan Suriyeli mültecilere, geçici koruma statüsü vermiştir.

Geçici koruma statüsü, kitlesele göç akınlarında acil çözümler bulmak üzere geliştirilen bir koruma biçimini ifade etmektedir. Geçici koruma statüsü, devletlerin geri göndermeme yükümlülükleri çerçevesinde kitlesele halinde ülke sınırlarına ulaşan kişilere, bireysel statü belirleme işlemleri ile vakit kaybetmeden, pratik ve tamamlayıcı bir çözüm yolu sunmaktadır.

Türkiye'nin açık kapı politikası uygulamasına karşılık Çin, Rusya, Katar, Kuveyt ve Suudi Arabistan gibi zengin ülkeler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler Suriyeli sığınmacılara kapılarını tamamen kapatmışlardır. Suriye'deki insanî durum karşısında uluslararası toplumun dışlayıcı bir tutum içinde olması, yaşadıkları ülkeyi terk etmek zorunda kalan Suriyelilerin %64,5'ine Türkiye'nin ev sahipliği yapmasına yol açmıştır. Suriye krizi ve yük paylaşımı konusunda gerek Arap toplumu gerekse uluslararası toplum üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemiştir. Suriye'de yaşanan iç savaşın durdurulması ve müdahale noktasında ülkeler kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmiş, inisiyatif almaktan kaçınmışlardır. Suriye göçünden kaynaklanan yükün paylaşımı hususunda uluslararası toplum imzalanan anlaşma ve sözleşmelere uygun hareket etmemiş, daha çok ulusal sınırlarını koruma endişesi taşımıştır. Yaşadıkları ülkeyi zulme uğrayacağı ve can güvenliği korkusuyla terk etmek zorunda kalan Suriyeliler mültecilik şartlarını taşıyor olmasına karşın çoğu ülke onlara sınır kapılarını tamamen kapatmış, uluslararası koruma sağlamak bir yana mültecilik başvurularını dahi kayıt altına almamıştır. Türkiye ise geçici koruma statüsü verdiği Suriyelilere hem geçici koruma statüsünü hem de mültecilik haklarını aşan son derece insanî haklar tanımaktadır. Türkiye'de geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilere çalışma hakkı, sosyal haklardan yararlanma hakkı, eğitim ve öğretim

Sibel ÇETİNER

hakkı, mülkiyet hakkı ve vatandaşlık hakkı başta olmak üzere pek çok hak tanınmaktadır.

Kaynakça

- Ağır, O. Ve Takar, M. (2016). Rusya-Suriye İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı. KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 13(2), s.285-306.
- Ağır, O. ve Aksu, Z. (2017). Birleşmiş Milletler 'in Suriye Krizine Yönelik Politikalarının Değerlendirilmesi. ASSAM International Refereed Journal, 4(9), s.43-55.
- Akbaş, Z., 2012. 'Ortadoğu'da Değişim Süreci ve Türk Dış politikası', Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 3(1), s.51-73.
- Altunışık, M.B., 2011. Arap Ayaklanmaları: Dönüşümü etkileyen Faktörler. Mülkiye Dergisi, 35(272), s.93-102.
- Aral, B. (2013). Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Eşitsizlik. SETA Analiz, Sayı:72.
- Aydın, İ. (2016). Dış Göçlerin Türk Ekonomisine Etkileri: Suriye Kaynaklı Dış Göçün İktisadi Açından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Ankara.
- Bakeer, A.H. (2012). İran'ın Suriye'ye Yönelik Tutumunun Analizi. USAK Analiz, No:17, Ankara: USAK Yayınları.
- Bayraklı, E. ve Keskin, K. (2015). Türkiye, Almanya ve AB Üçgeninde Mülteci Krizi. SETA Analiz, Sayı:143.
- Bilgesam (2015). Irak ve Suriye'deki Gelişmelerin Türkiye'ye Etkileri. Bilge Adamlar Kurulu Raporu, Rapor No:65, İstanbul.
- Bozkurt, K. (2016). Geri Kabul ve Vize Serbestisi Anlaşması. TBB Dergisi, (125), s.387-488.
- Bulkan, D. (2018). Avrupa Birliği Göç Politikası ve Suriyeli Göçmenler. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul.
- Demirhan, Y. ve Aslan, S. (2015). Türkiye'nin Sınır Ötesi Göç Politikaları ve Yönetimi. Birey ve Toplum Dergisi, 5(9), s.23-62.
- Duruel, M. (2017). Avrupa Birliği Göç Politikası ve Kitleli Göç Akınları Karşısındaki Durumu. Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi, 3(2), s.207-222.
- Eker, S. (2014). Suriye Krizi ve Ürdün'e Yansımaları. Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(2), s.21-34.
- Ekinci, U.M. (2016). Türkiye- AB Geri Kabul Anlaşması ve Vize Diyalogu. İstanbul: SETA Yayınları.
- Ekşi, N. (2014). İltica Talepleri Reddedilerek Türkiye'den Sınır Dışı Edilmelerine Karar Verilen Yabancılara İlişkin AİHM Kararlarının Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'na Etkisi. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 5(19), s.53-101.

Uluslararası Toplumun Kitleysel Göçlere Tepkisi ve Uluslararası Göç Yönetimi: Suriye Krizi Örneği

- Erkiral Tavas, O. (2015). Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Tam Üyelik Sürecinde Uluslararası Göç Yönetimi Stratejisi (Bir Model Önerisi). Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Göçer, İ. ve Çınar, S. (2015). Arap Baharı'nın Nedenleri, Uluslararası İlişkiler Boyutu ve Türkiye'nin Dış Ticaret ve Turizm Gelirlerine Etkileri. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(10) s.51-68.
- Görendağ, V. (2015). Suriye'deki İnsanlık Krizi ve Mülteci Politikalarının Çöküşü. Güncel Hukuk Dergisi, Ekim Sayısı, s.18-21.
- Güleç, C. (2015). Avrupa Birliği'nin Göç Politikaları ve Türkiye'ye Yansımaları. TESAM Akademi Dergisi, 2(2), s.81-100.
- Hopyar, Z. (2016). Avrupa'nın Mülteci Politikası. Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi, 2(3), s.59-67.
- Kanat, S, Aytaç, M. (2018). Suriyeli Mülteciler Özelinde Avrupa Birliği Ortak Göç Politikası ve Birlik ile Üye Devletler Arasında Egemenlik Tartışmaları. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 18 (1), s.55-86.
- Kara, M.A., ve Çiğirlioğlu, O. (2017). Suriyeli Mültecilerin Mekânsal Analizi. I. Uluslararası Kahramanmaraş Yönetim, Ekonomi ve Siyaset Kongresi, Kahramanmaraş.
- Kesgin, S.S. ve Öztaş, N. (2015). Uluslararası İnsan Hareketliliklerinin Yönetimi ve Göç Politikaları. Yerel Yönetimlerde Merkezîyetçi Yönetim Kültürü, VI. Kamu Politikaları Çalıştayı (16 -18 Eylül 2015) Bildirileri.
- Koçak, O. ve Gündüz, R.D. (2016). Avrupa Birliği Göç Politikaları ve Göçmenlerin Sosyal Olarak İçerilmelerine Etkisi. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 7(12), s. 66-91.
- Neccar, M.Ş.M. ve Erkut, T. (2016). Suriye'den Türkiye'ye Göç: Nedenler, Sonuçlar ve Umutlar. İlahiyat Akademi Dergisi, 3(4), s.185-198.
- Oğuzlu, T. (2011). Ortadoğu'daki Halk Hareketleri ve Büyük Güçler. Ortadoğu Analiz, 3(29), s. 68-76.
- Oytun, O. ve Gündoğar, S.S. (2015). Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri Raporu. ORSAM-TESEV Rapor No:195, Ankara.
- Özdemirci, A.S. (2016). Suriye İç Savaşı'nın Lübnan'a Etkileri (2011-2016). Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi, 2(2), s.76-105.
- Pirinççi, F. (2018). Suriye'ye Komşu Ülkelerin Suriyeli Mültecilere Yönelik Politikaları. TESAM Akademi Dergisi, 5(2), s.39-60.
- Samur, H. (2008). Avrupa Birliği'nde Göçe Yönelik Global Yaklaşım. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 5(2), s.1-16.
- Sert, D. (2013). Turkey's Integrated Border Management Strategy. Turkish Policy Quarterly, 12(1), s.73-180.

Sibel ÇETİNER

- Telci, İ. (2013). Ürdün'ün Gel(e)meyen Baharı: Arap Uyanışı ve Ürdün. Ortadoğu Analiz Dergisi, 5(50), s.61-69.
- Tepeciklioğlu, A.O. ve Eyrice Tepeciklioğlu, E. (2015). Teoriden Pratiğe: Suriye Krizi ve Uluslararası Toplum, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 70(1), s.163-193.
- Topal, A.H. (2014). Uluslararası Barış ve Güvenliğin Sürdürülmesi Kapsamında Barış İçin Birlik Kararı'nın Uygulanabilirliği. TAAD, 5(19), s.102-103.
- Tunç, A.Ş. (2015). Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye'deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme. Tesam Akademi Dergisi, 2(2), s.29-63.
- Turan, Y. ve Şaşkın, O. (2017). AB'ye İltica Başvurularının Değerlendirilmesinde Geri Kabul ve Güvenli Üçüncü Ülke Tartışmaları. PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(1), s.47-56.
- Varol, T. (2011). Arap Baharı Rusya Kapılarında. 21. Yüzyıl Dergisi, 1(36), s.35-41.
- Yavuz, C. ve Erduramaz, S. (2012). Arap Baharı ve Türkiye. Berikan Yayınevi (1. Baskı), 376 s.
- <https://www.unhcr.org/tr/turkiyedeki-multeciler-ve-siginmacilar>, (Erişim Tarihi: 12.05.2019).

Extended Abstract

Introduction

International migrations occur mainly due to economic, political, socio-cultural and natural factors. The globalization process, technological innovations and facilitation of transportation opportunities have encouraged and accelerated the international migration. Today, it is known that there are 270 million migrants all over the world, more than 70 million people are forcibly displaced, and 25 million refugees live in countries other than their homeland. The phenomenon of international migration not only affects the countries or regions that are parties to immigration, but also closely affects the relations of societies with each other. For this reason, many agreements and contracts have been signed in order to determine the international immigration law. In addition, there are many international organizations that work on refugees, develop policies and try to implement certain practices in many necessary issues.

Method

In the study, the reaction of the international community has been analyzed since the beginning of the Arab Spring and its spread to Syria until today. In this sense, the processes related to the intervention to the civil war in Syria and the acceptance of asylum applications of Syrian refugees under international law were discussed. At the United Nations Security Council meeting, the United States, Britain, Germany and France called for an end to violence against protesters. However, China and Russia objected to discussing the issue in the Security Council on the grounds that there should not be interference in Syrian internal affairs. Later, it was brought up two more times in the UN

Security Council to end the human rights violations in Syria. But; Again, the decision of Russia and China to intervene in Syria was vetoed on the grounds that what happened in Syria was not at a level that would affect international peace and security, and it was not right to interfere in Syria's internal affairs. The United Nations did not act in accordance with the "Humanitarian Intervention Doctrine" in the Syrian crisis. Whatever the reason for the lack of intervention, the Assad regime targeted civilians, and the clashes caused thousands of deaths. The civil war caused the displacement of millions of people and the forced migration of millions of people to other countries. Although all the conditions required for humanitarian intervention were established in Syria, the UN did not intervene in the events. The attitudes of the USA, Iran and Russia are the main factors in the ignition of the Syrian crisis and the fact that the events have not come to an end since 2011. The instability in the region has escalated, and the conflicts have not come to an end as a result of the countries in question, only in line with their own interests, providing financial and weapons aid and even being involved in the war. Jordan and Lebanon, as Turkey has opened its doors to Syrian refugees. However, the number of Syrians found in these countries, the services offered and the camp conditions can not be compared with the conditions of the Syrian situation is covered by temporary protection in Turkey. Today In Turkey is known to have registered about 3.6 million Syrians. Turkey has become the country that host the most refugees and asylum seekers after Syrian migration. European Union countries' approaches to international migration have shown different characteristics at different times. In addition, countries such as France, Germany and Spain, which migrants and refugees regard as primarily target countries, seek solutions to the Syrian crisis; countries such as Italy, Greece and Hungary, which have suffered an influx of asylum seekers, have described refugees and asylum-seekers as immigrants trying to enter EU borders illegally. The differences in the attitudes of the member states of the European Union towards the Syrian crisis have created an obstacle to a joint solution decision within the Union and its implementation. European Union migration policies have generally been developed to prevent entry to EU countries. The approach of the Union has been to try to solve the refugee and asylum-seeker problems rather outside its borders. Regardless of the reason, it is seen that the international community avoids taking initiative in solving the Syrian crisis.

Result and Discussion

Turkey has made the host the 64.5% of Syrians which forced to leave their country due to the exclusionary attitude of the international community in the face of the humanitarian situation in Syria. Both the Arab community and the international community have not fulfilled their responsibility for the Syrian crisis and burden sharing. Countries have acted in line with their own interests and refrained from taking initiative in stopping the civil war in Syria. The international community did not act in accordance with the agreements and conventions signed regarding the sharing of burden resulting from Syrian migration and was more concerned about protecting its national borders. Although Syrians, who had to leave their country of residence for fear of security of life, fulfill the conditions of refugee, most countries have completely closed their border gates and have not even registered their refugee applications, let alone providing international protection. Turkey has given the temporary protected status to the Syrian refugees and has diagnosed wide range of human rights.